

Conceptnota Masterplan Scholenbouw

Lieven Boeve, Directeur-generaal
Dirk Vanstappen, Directeur Dienst Bestuur & organisatie

Context

Scholenbouw in Vlaanderen.

.Context.

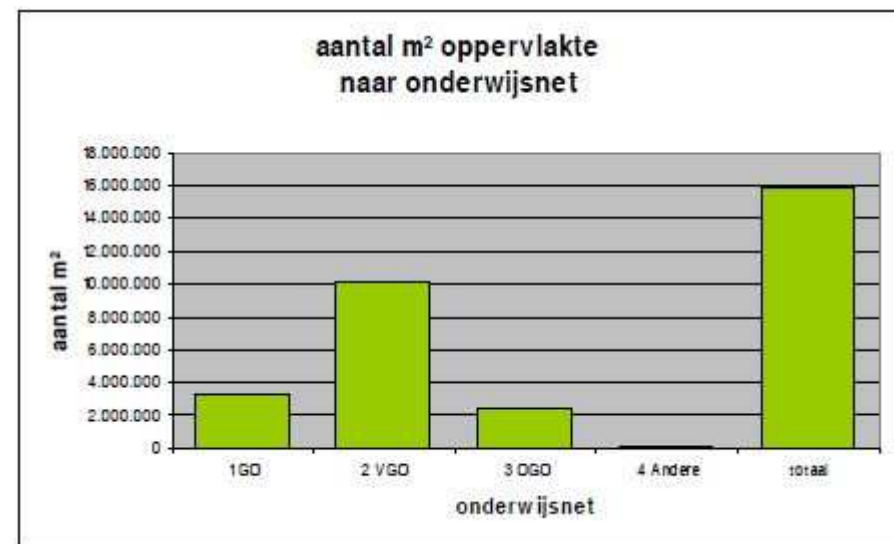
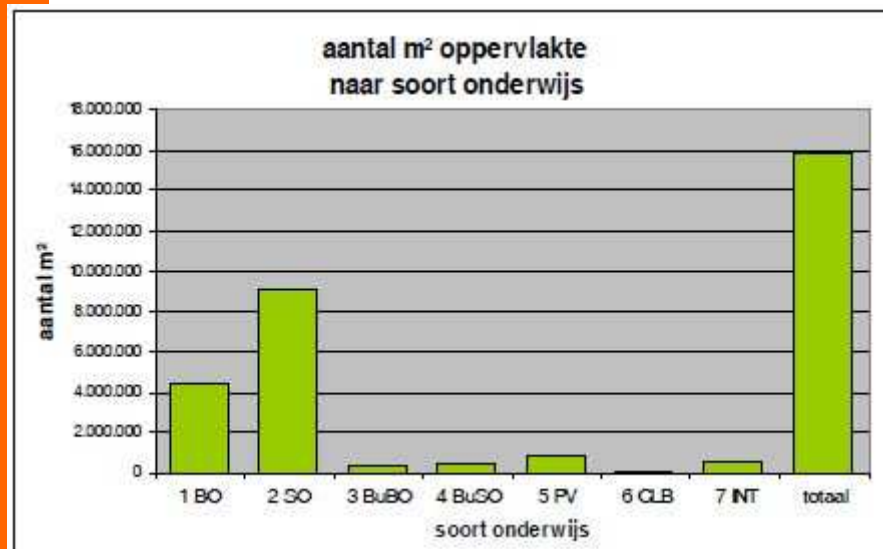
Het gebouwenpark - kwantitatief.

De omvang van het schoolgebouwenpatrimonium in Vlaanderen voor 1.317.000 jongeren en 146.000 FTE personeelsleden

4.103 instellingen

6.318 vestigingsplaatsen

15.853.348 m² bruto

bron: "Schoolgebouwenmonitor AGIOn"

VGO 10.174.134 m² bruto

Scholenbouw in Vlaanderen.

Het gebouwenpark - kwalitatief.

.Context.

Ouderdom

Binnenkort is 15% van het gebouwenpark meer dan een eeuw oud.
60% dateert van voor 1970

Typologie

5 (VGO) tot 15% (GO!) van het gebouwenpark zijn paviljoenen of units

Eigendom

24% (VGO) is eigendom van de inrichtende macht (GO! en OGO elk ca 90%)
64% (VGO) beschikt over een zakelijk recht: erfpacht, opstal (GO! 5% en OGO 1%)
12% (VGO) wordt gehuurd door de inrichtende macht (GO! en OGO elk 6%)

Algemene bruikbaarheid

62% scoort “voldoende” of “zeker voldoende”
20% scoort “onvoldoende” of “volstrekt onvoldoende”

Bron: “Schoolgebouwenmonitor AGIOn”

Scholenbouw in Vlaanderen.

.Context.

De besturen.

Besturen VGO

- zijn uitsluitend bezig met onderwijs
- moeten kunnen overleven op werkingstoelagen en investeringsubsidies
- moeten een belangrijk deel van elke investering (30% of 40%) zelf betalen

Dat maakt hun positie in Vlaanderen uniek.

Typologie

- ✓ Sterk ingebed in een sociale context, deel van een ruimere gemeenschap, dus “breed” bij uitstek.
- ✓ Vrijwilligerswerk
- ✓ Beperkte financiële mogelijkheden ... elk jaar wat beperkter.

Scholenbouw in Vlaanderen. Besluiten.

.Context.

1. Het eerste subsidieaanbod voor infrastructuurinvesteringen voor het VGO dateert van 1973 (Nationaal Waarborgfonds voor Schoolgebouwen). Pas vanaf 1989 kwam via DIGO / AGIO de subsidiëring echt op gang.
Meer dan 70% van de gebouwen die we nu gebruiken werden bijgevolg opgericht zonder één eurocent subsidie.
2. Het gebouwenpark is oud en vraagt belangrijke investeringen. Een structurele onderfinanciering de laatste decennia heeft geleid tot een grote investeringsachterstand.
3. Er zijn fundamentele verschillen tussen de onderwijsnetten en hun gebouwenparken. Een Vlaanderenbreed masterplan kan alleen algemene principes inhouden. Die worden operationeel heel anders vertaald per onderwijsnet in functie van de eigenheid van de onderwijsverstrekkers en hun situatie. Dat zal uiteindelijk leiden tot een fundamenteel andere uitrol van het masterplan per net.

Behoefte

Scholenbouw in Vlaanderen.

Behoefte - vastgoedbenadering.

.Behoefte.

Subsidiebehoefte vrij gesubsidieerd onderwijs

10.174.134 m² bruto - 425.000 m² bruto DBFM = 9.749.134,00 m² bruto
Nieuwbouwwaarde à 1.200 EUR/m² (ca 90% financiële norm)
+ 20% (afbraak, omgevingswerken, eerste uitrusting)
+ 21% BTW + 10% algemene onkosten → 18,7 miljard EUR

eigenaarsonderhoud + vervangingsbehoefte → 2,5% per jaar
gemiddeld subsidiepercentage → 65%

subsidiebehoefte per jaar → 303.875.000,00 EUR per jaar

structureel
36%
van de
behoefte

beschikbaar voor het vrij gesubsidieerd onderwijs in 2015
ca. 150.000.000 EUR

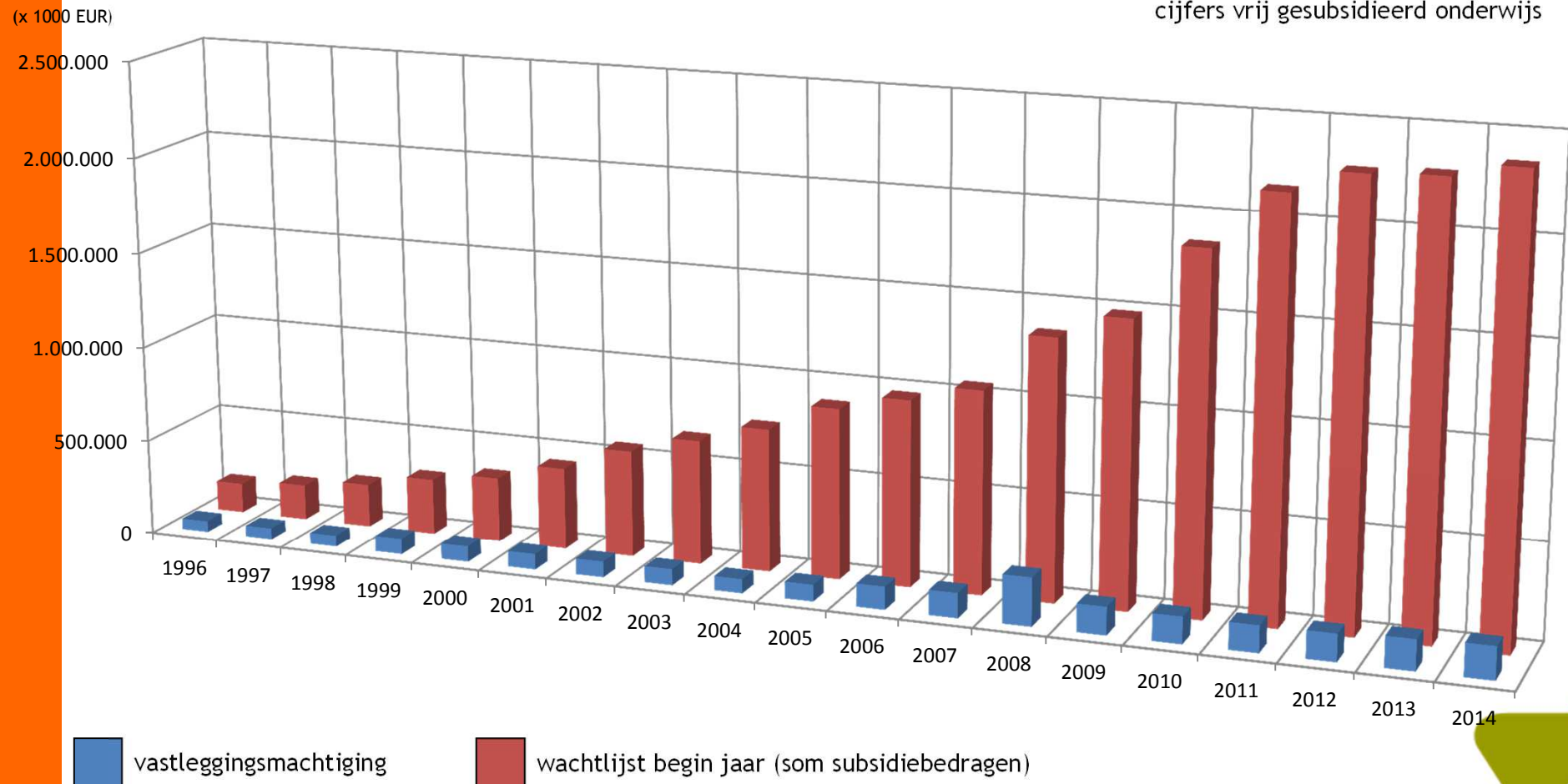
DBFM-temp in 2015: 40 mio EUR → structureel: 110 mio EUR

Cijfers exclusief capaciteit.

Scholenbouw in Vlaanderen. Behoefte - wachtlijst.

.Behoefte.

Middelen AGIO

Scholenbouw in Vlaanderen.

.Middelen AGIOOn.

Timing en middelen van AGIOOn

Er zijn lange wachttijden omwille van een gebrek aan geld.

In vele gevallen moet een project aanzienlijk bijgestuurd worden wanneer de wachttijd doorlopen is, zowel naar inhoud als naar omvang. De mogelijkheden om een project in extremis bij te sturen in het kader van zo'n **actualisatie**, zijn niet onbeperkt.

De wachtlijst werkt volgens het **FIFO-principe**: First In First Out. Dat principe kan in een schaarste-economie niet als enige criterium gehanteerd worden om te beslissen over de besteding van de beschikbare middelen.

In de loop van de jaren is daarom voor het Vrij Gesubsidieerd Onderwijs een genuanceerd systeem ontstaan van specifieke projecten (inhoud en omvang) die aanspraak kunnen maken op een “versnelde goedkeuring” in **afwijking van de chronologie** van de wachtlijst.

Scholenbouw in Vlaanderen.

.Middelen AGIOOn.

Procedures in afwijking van de chronologie

1. Verhogingen van lopende aanvragen
2. Uitbreiding van lopende aanvragen
3. Spoedprocedure
4. Verkorte procedure
5. Aankoop van een gebouw ... en werken na aankoop maar ...
6. Sanitair
7. Milieusanering (asbest, ...) - bodemsanering niet meer sinds 1.1.2011
8. Hoogspanningscabine
9. Brandveiligheid internaten
10. Samenwerking met een lokale overheid - subsidie op 50% onderwijsdeel
11. Gelijktijdige subsidiëring door meer overheidsdiensten: Ruimte & Erfgoed
12. Vervangende nieuwbouw na brand, instorting, ...
13. Stabiliteit maar ...
14. Unieke gevallen

Situatie 8 oktober 2015

Besluit

In afwachting van voldoende extra middelen voorziet AGIOOn voor het VGO een genuanceerd en transparant systeem waarbij voor types van projecten voorzien wordt in een versnelde goedkeuring.

Dossiers die niet voor een dergelijke afwijking in aanmerking komen worden volgens de chronologie van de wachtlijst behandeld.

Het systeem is eerlijk, transparant en zelfregulerend.

- Elke vzw betaalt minstens 30% of 40% van de bouwkost.
- Een vastlegging volgt slechts mits een bouwvergunning, een gunstig advies van de brandweer en een volledig uitvoeringsdossier.
- De wachtlijst wordt in “blokken” aangesneden. Vervolgens geldt voor de uiteindelijke goedkeuring niet meer de inschrijvingsdatum op de wachtlijst maar de ontvangstdatum van het goedkeuringsklaar dossier.

De mogelijkheden in afwijking van de chronologie worden voortdurend geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd ... met een overgangsperiode.

In de meeste gevallen passen “afwijkingen van de chronologie” in de gefaseerde uitvoering van een masterplan.

Multifunctionaliteit Brede school

Overwegingen

Welke multifunctionaliteit?

Uitdagingen mbt multifunctionaliteit / openstelling

- Voor de meeste schoollokalen bestaat geen “markt”
- Sleutelbeheer
- Verantwoordelijkheden
- Reglementering
- Verzwaring van de kosten/programma oww openstelling

Multifunctionaliteit als logische reflex

Multifunctionaliteit faciliteren

Besluit

- ✓ Multifunctionaliteit moet een natuurlijke reflex zijn.
- ✓ Multifunctionaliteit is geen oplossing voor het gebrek aan geld in scholenbouw.

Alternatieve financiering

Overwegingen

Geen alternatieve financiering louter om begrotingstechnische redenen.

Correcte afweging tussen alternatieven mogelijk?

Engagementen over een lange termijn zijn (te) risicovol voor veel besturen van het VGO.

Kost van een volledige (mini-)PPS-oplossing

DBFM Scholen van Morgen - 60 miljoen EUR per jaar x 30 voor 4% van het gebouwenpark.

Reguliere financiering - 300 miljoen EUR per jaar nodig voor de overige 96%

DBFM - 1.440 miljoen EUR per jaar nodig voor de overige 96%.

Besluit

- ✓ Alternatieve financiering kan een oplossing zijn voor specifieke projecten mits een correcte afweging mogelijk is.
- ✓ Dergelijke alternatieve financiering is geen oplossing voor een probleem dat het gevolg is van een gebrek aan geld.

Prioriteitencriteria

Overwegingen

Werd reeds toegepast - selectie passiefscholen & selectie DBFM, maar steeds voor een beperkt aantal projecten na een eenmalige oproep.

Vaststellingen - wachtlijst met 2000 projecten - ca. 60 per jaar goed te keuren - in een continu systeem:

- Zware extra-taaklast voor besturen.
- Zware extra-taaklast voor AGIO's.
- Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van AGIO's.
- Criteria: toepassing - bvb “dwingende nood aan investering”

Besluit

- ✓ Is een dergelijk prioriteringssysteem werkbaar in een continu verhaal?
 - ✓ Is het een oplossing voor de vragen bij het huidige systeem?
 - ✓ Kunnen we samen bekijken hoe we “kwaliteitseisen” vertalen als subsidievoorwaarden in plaats van als prioriteitencriteria?
- Planmatige aanpak - duurzaamheid - multifunctionaliteit - ...

Capaciteit

Overwegingen

Toevoegen van de capaciteitsmiddelen aan het reguliere budget.

Overheid bepaalt welk deel van de middelen voor capaciteit bestemd is.

Overheid bepaalt in welke steden die middelen bij voorkeur ingezet worden.

Elk net neemt de verantwoordelijkheid op om de middelen correct te besteden. AGIO controleert.

Lokale Taskforces blijven een belangrijke rol spelen: opportuniteiten detecteren, faciliteren, platform voor onderwijsverstrekkers voor concrete initiatieven.

Besluit

- ✓ Deze werkwijze verhoogt de kwaliteit van de capaciteitsprojecten.
- ✓ Ook behoud van capaciteit & buurgemeenten.
- ✓ Mogelijkheid voorzien voor een hoger subsidiepercentage.

Bestuurlijke optimalisering & schaalvergroting

Scholenbouw in Vlaanderen.

.Bestuurlijke optimalisering
& schaalvergroting.

Overwegingen

Katholiek Onderwijs Vlaanderen zet zwaar in op het versterken van het beleidsvoerend vermogen van besturen via bestuurlijke optimalisering en schaalvergroting.

Momenteel is inspelen op opportuniteiten moeilijk. Een bestuur kan haar rol onvoldoende spelen omwille van strikte AGIO-procedures. Een normale afweging tussen klassieke investeringen, huur en PPS is niet aan de orde.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen stelt daarom voor om voor geoptimaliseerde schaalvergroting besturen die aan bepaalde voorwaarden voldoen trekkingsrechten voor infrastructuurmiddelen te voorzien.

Horizon 2020.

Besluit

- ✓ Groeipad voor budget uitzetten.
- ✓ Voorbereiden van het operationeel uitrollen van een systeem van trekkingsrechten.

Acht besluiten

1. Eerste uitdaging is extra **geld**.
2. Eigenheid van de netten.
3. Bestaand genuanceerd systeem voor het VGO heeft zijn diensten bewezen en bewijst ze nog steeds.
4. Een noodzakelijke investering niet prioriteren maakt ze niet minder noodzakelijk. Criteria voor prioritering dreigen ertoe te leiden dat sommige noodzakelijke investeringen nooit aan de beurt komen.
5. Prioriteringscriteria te herwerken tot minimale kwaliteitseisen: bereidheid tot multifunctionaliteit, duurzaamheid, planmatige aanpak, ...
6. Alternatieve financiering ja maar ... dure oplossing om gebrek aan geld op te lossen - 300 miljoen EUR per jaar tov 1.440 miljoen EUR per jaar
7. Capaciteit - voorstellen bieden een betere garantie op correcte besteding - ook behoud van capaciteit * ook scholen in buurgemeenten
* hoger subsidiepercentage voor capaciteitsprojecten
8. Bestuurlijke Optimalisering en Schaalvergroting leidt tot fundamentele verschuivingen in het onderwijslandschap ... met een effect op het masterplan scholenbouw: evolutie naar trekkingsrechten.

Tot slot

KATHOLIEK
ONDERWIJS
.VLAANDEREN

